

čani vojski tudi Vladivostok. Izborno imajo Rusi urejeno zdravstveno službo in se je temu zahvaliti, da niso vzbruhnile med vojsko nalezljive bolezni. Podpolkovnik pl. Csicseries je zadovoljen s tem, kar je videl na bojišču.

Turški sultan dobiva pogum, odkar se godijo v notranji Rusiji neprestano upori in odkar ima Avstrija dela čez glavo, da pomiri uporne Madžare. Avstrija in Rusija sta hoteli prevzeti nadzorstvo in odrajanje davkov v Makedoniji ter tudi že poslali tje svoje uradnike. Toda Turki so se vedeli vsakokrat izmuzniti, da ni prišlo do nadzorovanja. Ruski in avstrijski uradniki so se vsled tega hoteli sedaj pritožiti naravnost pri sultanu, toda sultan jih ni hotel sprejeti. Velike države bodo poslale svoje brodoge v turške vode, da sultana poučijo, kaj se spodobi. Če to ne bo pomagalo, ni izključeno, da bi Avstrija ne dobila naloge, z orožjem pridobiti nadzorovalnim uradnikom pravice v Makedoniji.

## Dopisi.

**Slov. Bistrica.** (Stariši pozor!) Komaj je prišel okrajni šolski svet v nemške roke, že se je pričel lov na otroke za nemško šolo. Ni dvoma, da hoče novi okrajni šolski svet delovati na to, da se sedajna naša šola popolnoma ponemči, ker nima upanja, da bi se dobilo dosti otrok za novo šulferajnsko šolo. Da pa bi ta svoj namen lažje dosegel, potrebuje podpisov od starišev, ki imajo pred vsem odločevati, v katerem jeziku se naj otrok vzgojuje. In taki podpisi se iščejo. Najbolj se pri tem delu trudita učitelj Kolletnig in Versolati! Saj je že itak preveč nemškutarenja na naši šoli, sedaj pa hočejo še ono betvico slovenščine, ki so jo slišali otroci še vsaj v prvem razredu, siloma odpraviti. Stariši, bodite pozorni in ne podpisite ničesar! Ko bi pa okrajni šolski svet hotel na lastno roko uvesti samonemški pouk, se jim bo treba pošteno po robu postaviti. Mi potrebujemo za otroke učilnico, pa ne poneumnevalnico, in iz naših otrok naj se vzgojijo dobri gospodarji, pa ne nemškutarji! Saj ni mogoče, da bi ljudskošolski pouk obrodil dober sad, ako nima šola drugega namena, kakor mučiti deco leta in leta z nemščino. Proč z nepotrebno nemškutarijo iz ljudske šole, namesto nemškutarije pa se naj uvede temeljit pouk v gospodarskih stvareh — toda v maternem jeziku, in imeli bomo čisto druge gospodarje — in boljše ljudstvo. Sicer še bomo v bodoče glede naše šole imeli priliko več spregovoriti.

**Iz Ljutomera.** (Šolske zadeve). Počitnice so pri koncu, novo šolsko leto se začne; Bog daj, da bi bilo srečno za učiteljstvo, šolske otroke in starše! V preteklem šolskem letu je obiskovalo Franc-Jožefovo šolo 329 dečkov in 331 deklic, skupaj 660 otrok. Lepo število! Za šolske potrebščine ubožnih šolskih otrok je „Podporno društvo“ izdalo v

burjena in stavila je naenkrat kakih dvajset vprašanj.

Jetnik je samo malo časa pomišljal. Kaj mu je to, če se malo zlaže. Kolikokrat se je lagal še v bolj umazane namene. In sedaj tudi ni mogel drgače. Ali naj bi bil rekel: Glej me, mati, tukaj sem! Tak-le sem prišel domov po tridesetih letih.

In začel je praviti, da pozna Troho. S Tonetom sta delala pred leti skupaj. In sedaj ima Tone — tako je pravil — svojo delavnico, prav zelo veliko in mnogo pomočnikov, denarja zasluži obilo. On bi že še prišel domov pogledat, pa ne more, kje tudi, saj nima nič časa. Prav dobro mu gre.

In ko je starka to slišala, so se ji svetile stare oči veselja. V enomer je sklepala uvele roke in tarnala: „O hvala, hvala, dobri Bog, da sem še to čakala. Sedaj lahko umrjem. Rada bi ga sicer še enkrat videla, toda to bi mn gotovo škodilo na ugledu. Kaj bi rekli

minulem šolskem letu 640 K. Prosimo sedaj ob začetku šolskega leta vse cenjene društvene in naše rojake, da pomagajo „Podpornemu društvu“ s svojimi letnimi doneski, ki jih prejema blagajnik g. ravnatelj Robič. V preteklem šolskem letu se je tudi v zvezi s Franc-Jožefovo deško šolo na novo otvoril „Obrtni nadaljevalni tečaj“ za obrtniške učence v Ljutomeru in okolici. Obiskovalo ga je ob nedeljah in praznikih popoldne 63 učencev. Da je sploh mogoče bilo, to za naš obrtniški naraščaj prepotrebno nadaljevalno šolo ustanoviti, imamo zahvaliti naš slavnemu okrajni zastop in pa naše obrtniške zadrage; prvi je dovolil podporo 300 K, zadrage pa so prispevale 120 K. Tako je Franc-Jožefova šola v preteklem šolskem letu storila zopet važen korak naprej. Želimo ji tudi v novem šolskem letu mnogo ugodnih uspehov v vzgojnem in učnem oziru!

**Laško.** (Nemčurji vzdihujejo — Slovenci se dvigujejo.) „Kje so časi, ko je vladal v našem trgu lep mir! Slovenci so bili tako mirni, da jih ni bilo nikjer slišati; vsi so govorili nemško — pa tako lepo so nas ubogali! Mislili smo že, da jih imamo popolnoma v žepu. Zdaj pa vstaja Slovenec za Slovence in kar je najhujše, noben noče več znati nemško — vsi so ultra (odločni) Slovenci. Kaj bo, kaj bo!?“ Tako tožijo in tarnajo stare nemčurske glave našega trga, pa nočejo vedeti, da so tem razmeram sami krivi. Dolgo časa so nas za nos vodili, dolgo se nam delali prijatelje, slednjič pa smo te „prijatelje“ le spoznali. Res je, svoječasno smo bili Laščani složni; to je bilo v tistih časih, ko smo imeli še skupno ljudsko šolo, shajali se k skupnim zabavam in peli skupno slovenske pesmi. Toda kmalu je bila nemčurkim napuhnežem naša družba premalo nemška, to je, ponemčevanje njim je šlo prepočasi od rok. Ustanovili so zato posebno nemško šolo in bili še toliko drzni, da so k ustanovitvi te ponemčevalnice povabili Slovence — k pogrebu slovenske narodnosti! ... Nadalje so ustanovili podružnico ponemčevalne družbe „Südmark“, preustrojili požarno brambo v družbo hajlovcev, kjer se goji le nemški dnh, slovenskega pa prezira, — ter slednjič ob vsaki priliki z oboroženo silo zatirali Slovenstvo (glej zadnje birmske dogodke!). Z vsemi temi sredstvi pa nas niso zatrli, pač pa zadeli na odpor in povzročili, da naše narodno navdušenje od dne do dne raste, narašča v mogočen plamen, ki bo nemčursko družbo v kratkem spravil ob vso veljavo. In zdaj jih je tega plamena strah! Sami so ga zanetli — zvrčajo pa krivdo na nas! To spominja popolnoma na basen o volku in ovci ...

Vendar, naj kričijo, vse njihovo lažnjivo zavijanje njim ne pomaga nič, kajti hudobija se sama kaznuje — tako bodo tudi naši nemčurji padli sami v jamo, katero so skopali za nas. Nemška šola, Südmarka, fajerber nas ne bodo uničili, pač pa dovedli do boljše narodne odločnosti in do odločnega izvrševanja gesla:

njegovi prijatelji, ko bi izvedeli, da je njegova mati v ubožnici.“

Jetnik se je začel premetavati po svojem ležišču.

„Če boste še kedaj prišli z njim skupaj, dajte ga pozdraviti, mojega Toneta“, je dejala starka in si brisala s predpasnikom oči.

Jetnik je slišal korake, potem običajno zaloputniti vrata, rožljanje s ključavnico in potem zopet vse tiho ...

Napel je vse svoje moči in se privlekel do vrat, stegnil roke kvišku, kakor bi hotel nekaj objeti, a zagnal je zopet velik kašelj in vtila se mu je kri. Padel je v nezavest.

Čez nekoliko ur se je komaj zopet zavelekel nazaj v kot.

Kake štiri dneve pozneje so nesli jetnika na pokopališče. Trohovka je videla iz ubožnice pogreb, pa je rekla: „No, mojega Toneta pa res ne bo mogel več pozdraviti, naj bo že kakor hoče, samo, da se mu dobro godi ...“

„Svoji k svojim!“ In kadar bode slednji od nas natančno narodne dolžnosti izpolnjeval, zmanjkalo bo nemčurkim napuhnjencem sape — nemčurški Laški trg bo postal slovenski! Okoličan.

**Iz Braslovč.** Znano je dovolj, da je na marsikateri šoli eden izmed glavnih vzrokov slabega šolskega obiskovanja, zlasti po zimi, prevelika oddaljenost posameznih hiš od šole, tako da otroci ne morejo opoldne domov, kjer bi se okrepčali s toplo hrano in pridobili novih moči za naporno duševno in telesno delo. Ako pa ostane otrok v šoli, nima mnogokrat nič drugega kot kosček črnega kruha za borno kosilce, marsikateri še tega ne premore. Ko pride naposled ves zmučen in slab iz šole domov, naje se pogosto prestane jedi in vsled take neprimerne hrane zbolijo in izostane iz šole mnogo otrok. Pa tudi na duševni razvoj vpliva taka neredna hranitev pogubonosno.

Da se temu okoliščini pride in da dobe revni in tisti otroci, ki so bolj oddaljeni, opoldne skledico tople juhe, ustanovila se je že pred nekaj leti šolarska kuhinja, ki je tudi pretečeno zimo prav uspešno delovala. Učiteljstvo se je večkrat posvetovalo, kako dobiti primerna sredstva in vneti posebno priprosto ljudstvo za to velevažno napravo. Sklenilo se je, razposlati nabiralno polo za denarne doneske, priporočati otrokom v šoli, naj bi premožnejši stariši prispevali kaj v naturalijah in naposled se je priredila tudi šolska predstava, katere čisti donesek se je namenil zlasti šolarske kuhinji.

Z zadovoljstvom in veseljem se mora omeniti zdaten napredek te naprave. Ljudstvo se vedno bolj zanima za šolarsko kuhinjo; spoznavši nje praktično vrednost rado prispeva v ta namen.

Naše težnje je pretečenega leta podpiral prav posebno tudi slavnj krajni šolski svet, ki je naklonil vse šolske globe šolarske kuhinji, preskrbel za njo najpotrebnejšo opremo, prepustil kurivo in povsod priporočal to napravo. Naj bode na tem mestu izrečena vsem vrlim dobrotnikom te naprave najprisrčnejša zahvala z željo, da bi tudi v prihodnje ostali zvesti podporniki in prijatelji šolske mladine.

Kar je delovanje šolarske kuhinje v pretečenem letu posebno olajšalo, je okolščina, da smo dobili v novem šolskem posloppju lepo prostorno sobo, kjer se kuha in hrana deli in se nam ni treba več potikati po tujih hišah in krémah.

Kolike vrednosti je dobro urejena šolarska kuhinja, pokazalo se je zlasti lani, ko je bila zima uprav sibirskega značaja, pa vendar so otroci še dovolj redno prihajali v šolo, ker so vsak dan dobili opoldne dovolj tople in tečne hrane.

Kosilo so dobivali vsi revni in pa tisti otroci, katerih stariši so kaj prispevali bodisi v denarjih ali naturalijah; poseben ozir se je jemal na oddaljene — so li bili revni ali ne.

Pričelo se je s kuhinjo decembra 1904 in končalo koncem marca 1905, delovala je torej 4 mesece in se je v tem času razdelilo 9897 porcij. Kuhala je šolska sluginja in so bila jedila prav okusno prirejena.

Tudi letos je učiteljstvo sklenilo otvoriti šolarsko kuhinjo in ker je starka zima že zopet prikašljala in nam trka na okna, treba bo poprej pričeti s kuho, ko druga leta. Radi tega se učiteljstvo zopet obrača do vseh milosrčnih ljudi in prijateljev mladine s prošnjo, da blagovolijo tudi to leto z darežljivo roko podpirati in omogočiti to prekoristno napravo. Prispevki naj se kakor po navadi izročijo šolskemu vodstvu.

## Razne stvari.

### Iz domačih krajev.

**Osebna vest.** Naš rojak, gosp. Anton Trstenjak, ki je zastopal „Slovensko Matico“ pri slavnostni otvoritvi arbskega vseučilišča, je dobil red sv. Save III. razreda.

**Iz šole.** Gospodična Irena Slemenšek, zač. učiteljica na Zdolah pri Vidmu, je pre-

meščena k Sv. Trojici v Slov. goricah. — G. Oskar Mol, učitelj na okoliški šoli v Laškem, je prestavljen v Trbovlje za stalnega učitelja.

**Kat. polit. društvo „Sava“**, zboruje dne 5. t. m. na Vidmu v kolodvoru restavraciji s sledečim vzporedom: 1. Volitev novega odbora, 2. Govor o političnem položaju govori g. dr. Korošec, 3. Govor o volitvah govori g. A. Berk, 4. Govor o trtnarstvu in umnem kletarstvu govori g. M. Cerjak, 5. Prosti nasveti.

**Odlikovanje.** Štajerski namestnik je podelil g. Antonu Kocuvan, župniku v Lembahu pri Mariboru, častno kolajno za 40 letno zvesto službovanje.

**S pošte.** Poštni oficijal g. Karol Janeš v Mariboru in poštni asistent g. Alojzij Karba na Dunaju menjata svoja mesta.

**Mariborske novice.** V četrtek, dne 26. m. m. si je zvinil nogo v Špilsfeldu kurjač Rudorfer. Ko je hotel lokomotivo odvrtil od voza, stopil je v jamo, kjer so popravljali delavci tir in se poškodoval. — Na tukajšnjem lesnem skladišču sta se sprla in slednjič stopla delavca Lud. Kocijan in Miha Očižnik zaradi plače. Kocijan je Očižnika s ključem udaril po glavi, da se je ta ves krvav zgrudil na tla. Čez nekaj časa je pa vstal, šel k Dravi izpirat rano ter se na to podal domu v Radvanje. Toda kmalu se je onesvestil. Pripeljali so ga v bolnišnico, kjer je 25. m. m. umrl. — Mariborska porotno sodišče se začne dne 27. novembra.

**Mariborski porotniki.** Glavni porotniki: Primož Balon, hišni posestnik, Viljem Berner, pek, Štefan Gruber, ravnatelj banke, Miha Hruza, agent, Karol Kocijančič, kamnoseški mojster, Janez Kvek, sprevednik v p., in August Krois, hišni posestnik, vsi v Mariboru; Janez Črnčec, posestnik v Ledineku; Martin Tomažič, posestnik v Drvanji; Alojzij Dobaj, veleposestnik v Grušovi; Jurij Gaube, posestnik v Jurjevskem bregu; Vincenc Verlič, veleposestnik v Ruperčah; Jožef Stauderger, gostilničar v Ploderšnici; Mihael Paulič, posestnik v Krecenpahu; Peter Zupančič, posestnik v Loki; Franc Anc, občinski predstojnik v Pohorju; Janez Witzman, gostilničar v Grejtu; Janez Čakš, pek v Slov. Bistrici; Jožef Bauman st., gostilničar v Peklu; Ljudevit Kresnik, posestnik v Črešnoveu; Pavel Zafošnik, posestnik v Spodnji Novivasi; Viljem Blanke, posestnik tiskarne, dr. Tomaž Horvat, odvetnik, Ignac Leskošek, vinogradnik, Franc Makeš, trgovec z železnino, Janez Perko, agent, Adalbert Ružička, trgovec, Ignac Rozman, hišni posestnik, Adolf Selinscheg, trgovec, in Sebastijan Seibel, inženir, vsi v Ptuj; Franc Babošek, občinski predstojnik v Stukah; Tomaž Markovič, posestnik v Gornjem Bregu; Jožef Mursa, posestnik v Krapju; Franc Germut, hišni posestnik v Marnbergu; Tomaž Hölbl, občinski predstojnik pri Sv. Primožu. Nadomestni porotniki: Alojzij Mayr, hišni posestnik, Emanuel Mayr, vinotržec, Janez Sirk, trgovec, Janez Škoflek, blagajnik hranilnice, Feliks Schmidl, gostilničar, Kristijan Troger, trgovec, Janez Černe, mesar, Janez Verbovnik, gostilničar, Karol Wolf, družerist, vsi v Mariboru.

**V Framu** je pri občinskih volitvah dne 31. okt. zmagala slovenska stranka. Slovenci imajo 10 občinskih zastopnikov, nasprotniki samo 2. Slava zavednim volilcem!

**Političnega shoda v Hočah** dne 5. novembra ne bo, ker so govorniki zadržani. Toda shod se bo kmalu vršil.

**Lehen.** Lehenski prijatelji pokojnega učitelja Fran Breznika so njegovi obitelji za dan Vsehsvetnikov vposlali lep nagrobni venec.

**Pri Sv. Križu nad Mariborom** je umrl dne 27. m. m. najstarejši kmet cele fare Matija Hauptman p. d. Smolnik. V nedeljo, dne 20. okt. je bil njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudstva. Pri njegovem grobu žaluje sedem sinov, od katerih je eden profesor, dva sta učitelja in štirje so posestniki v domači fari. Vrli starček naj v miru počiva!

**V Štatenbergu**, župnije makolske, je umrl tamošnji župan, občesploštevani veleposestnik Anton Horvat. N. v m. p.!

**Ptujske novice.** Umrl je dne 20. m. m. špediter Šegula in dne 22. m. m. gospa Valpurga Veis, nekdanja gostilničarka pri „Judennacni.“ — Vsled nizke Drave se je prikazala pod vojaškim vežbališčem sipina, ki gre skoro čez celo strugo. Splavarji so primorani razdreti svoje splave, če hočejo mimo.

**Štajerčev prištas — samomorilec.** Pri Veliki Nedelji se je obesil „Štajerčev“ prištas Ferdinand Goričan. V četrtek je napovedal konkurz in drugi dan, v petek, dne 20. t. m. se je pa obesil.

**Na grobih.** Ob priliki dneva „vernih duš“ hlini se zopet nemškutarski „Štajerč“, zavija hinavsko oči proti nebu ter vabi na grobe vse tiste, ki trosijo sovražstvo in obrekovanje med ljudi in med narode. „Nemec in Slovenec“ — vpraša „Štajerč“, — ali je med njima le kaki razloček tukaj? Čemu preganjaš torej, vpraša dalje hinavski „Štajerč“ ti svojega bližnjega radi tega, ker drugi jezik govori, čemu se sovražita, ko pa bodeta znabiti na skorem molčala za vselej oba!? Dobro si povedal „Štajerč“, toda mi vprašamo vendar tudi tebe, nemškutarska pokveka, zakaj napadaš in preganjaš pa ti vedno le Slovence in nikdar Nemce, ako ni nobene razlike med Nemci in Slovenci? Zakaj pa se braniš slovenskih sodnikov, slovenskih odvetnikov, slovenskih duhovnikov, slovenskih učiteljev, slovenskih trgovcev, itd., ako ni med Nemci in Slovenci nobene razlike? Ker na to molčiš, ti bodemo mi povedali. Zato, ker si ti „Štajerč“ največji sovražnik Slovencev, zato ker si ti tisti nesramni nemškutarski hinavec, ki v svojem lističu označuješ medsebojno ljubezen med Nemci in Slovenci, v resnici pa bi rad vse Slovence v žlici vode potopil. Tako je in nič drugači.

**Čudno, čudno!** Nemškutarskemu ptujskemu buteljnu „Štajerču“ se čudno zdi, da slovenski trgovec g. Tombah ponuja svoja vina v nemškem listu, češ, kako vendar mora tako velik sovražnik Nemcev ponujati svoje blago Nemcem! Da pa ptujski nemški in nemškutarski trgovci, ki so največji sovražniki Slovencev, ki se celo slovenskih napisov na svojih trgovinah branijo, da pa ti ljudje ponujajo svoje blago v slovenskih listih Slovencev, to se nemškutarski ptujski pokveki prav nič čudno ne zdi! Ali ni čuda, da največji ptujski Nemci, kakor so Ornig, Kaiser, Slavič, Schwab, Strašil, Manretter, Selinsšek itd. ponujajo v „Štajerču“ svoje blago v slovenskem jeziku? Ali ni čudno, da tem ljudem tako diši slovenski denar, dočim jim slovenski jezik tako močno smrdi!

**„Štajerčeva“ nemškutarija.** Ptujski „Štajerč“ hoče na vsak način naše kmete prisiliti, da se nemški učijo. Po mnenju nemškutarskega „Štajerča“ je znanje nemškega jezika edino sredstvo, ki še more našega kmeta rešiti gospodarskega pogina. Našemu kmetu treba bode samo nemški znati in pečeni kapuni bodo mu kar v usta leteli. In vendar so nemški kmetje ravno taki, če ne večji reveži, kakor slovenski! Dokazano je, da pride med nemškimi kmeti primeroma veliko več posestev na hoben, kakor med slovenskimi. Torej znanje nemškega jezika tem kmetom nič ne pomaga. Po našem mnenju je edino sredstvo, ki more našega kmeta rešiti, pridno in razumno gospodarstvo, ne pa nemškutarjenje.

**Ptujski lažnjivi kljukec po domače „Štajerč“** moral je v svojem zadnjem lističu zopet priobčiti dva popravka dveh odličnih Slovencev, katera je nesramno obrekoval. „Štajerč“ moral je tukaj sam priznati, da ni res, kar je o dotičnih dveh gospodih pisal. To pa seveda nesramnega lažnjivega kljukca ne bode motilo, da bode v prihodnjem listu zopet trdil, da je to res, kar zadnjič ni bilo res! Fej ti bodi, lažnjiva nemškutarska pokveka!

**„Blagovestnik“, nov volk!** „Štajerču“ na pomoč prihaja iz Ljubljane list „Blagovestnik“. V 7. številki na 52. strani trdi, da so: Poboljšanje, molitve, dobra dela in odveza

duhovnikova „flajštri“, ki ne pomagajo človeku nič in ga le goljufajo. Pravi, da je dosti „verovati samo v Kristusa.“ Vse drugo prepoveduje v 3. številki na 19. strani z besedami: „Ti ne smeš za zdaj nič drugega delati, kakor verovati.“ Vsak količjak izučen učenec v ljudski šoli bo „Blagovestniku“ odgovoril: Ker moram verovati samo v Kristusa, ravno zato se moram poboljšati, moram moliti, moram dobra dela opravljati in k spovedi hoditi. Vse to je Kristus zapovedal. „Blagovestnik“ je nov volk na Slovenskem. Varujte se ga!

**Umrl je** dne 18. oktobra slovenski rojak, veleč. g. Janez Kocmut, prisednik duhovnega stola in župnik v Prozoru senjske škofije, rojen v Trnovu župnije Sv. Bolfenka pri Bišu. Previden s sv. zakramenti za umirajoče je celi čas svojo bolezen (vodenico) z vzorno potrpežljivostjo prenašal. Bil je goreč duhoven, zelo zavzet za slavo Božjo in spas svojih ovčic. Sezidal je in lepo ukrasil novo župno cerkev, in bil tam župnik celih 31 let. Bil je posebno priljubljen tako pri svojih sobratih duhovnikih, kakor pri svojih faranih. N. v m. p.!

**Razpisano je mesto notarja** v Št. Lenartu oziroma v kakem drugem mestu. Prosnje je vposlati do 12. novembra t. l. na notarsko zbornico v Celju.

**Velika Nedelja.** Od zanesljive strani se nam poroča, da g. Mikl ni naročnik „Štajerca“ in da ta list v njegovo hišo nima pristopa. S tem naj bo popravljeno naše svoječasnno tozadevno poročilo!

**V Slovenjgradu** je umrl dne 26. m. mes. trgovec Jožef Winkler.

**Vičanci.** Pred kratkim se je poročil vrli posestnik Alojzij Rep iz Vičane s Trezo Štuhlec, hčerko posestnika iz Žvaba.

**V Logaroveh pri Križevcih** je umrla dne 18. okt. 22letna pridna deklica Jožefa Jureš po desettedenski mučni bolezni. Vrli deklici sveti večna luč!

**Sneg.** Dne 25. m. m. po noči je zapadel po Spod. Štajerskem sneg. Tako zgodaj ga že dolgo let ni bilo. Kmetu naredi, posebno če ne bo več zginil, velikansko škodo. Repa, korenje, zelje je še zunaj na polju! Posebno pa skrbi kmeta strelja! Listja še ni bilo na tleh in že je zapadel sneg! Kaj bo, če ne bo več lepo? se skrbno vprašuje ubogi kmet. Iz celega Sp. Štajerskega prihajajo nam žalostna, iz nekaterih okrajev celo obupna poročila. Sledeče prinašamo nam došla poročila: Od Ljutomera: Pri nas je našel sneg na njivah brez malega vso repo, veliko krompirja, a tudi hajdina še ni pospravljena. — Ribnica na Pohorju: Snega imamo pri nas zelo veliko. Skoraj vsem je zasnežilo krompir, repo, salato in druge jesenske pridelke. — Dobrna pri Celju: Tukaj imamo pol metra visok sneg, ki je naredil velikansko škodo po gozdih in sadonosnikih. Ljudje še imajo večino svojih poljskih pridelkov pospravljati.

**Vlada, naša mačeha.** Gospod deželni poslanec dr. Ivan Dečko je interpeliral v seji deželnega zbora dne 23. vinotoka zaradi predora v Lavi in zaradi prehoda čez savinsko železnico med Vojnikom in Celjem. V prvi zadevi je g. poslanec že v prejšnjem zasedanju zahteval, da se naredi večji predor, skozi katerega more voda odtekat. Sedajni predor je premajhen, voda ne more skozi njega zadosti hitro odtekat, vsled česar se začne pred njim jéziti in preplavi Lavo in njeno okolico. Čeravno je že železniško ministarstvo naročilo, da se ta napaka odpravi in so se že vršili tozadevni komisijski ogledi, se vendar ni nič ukrenilo. Dotični akti ležijo gotovo kje pri kakšnem uradu ravnateljstva državnih železnic. V drugi zadevi, zaradi prehoda je g. poslanec orisal v svoji interpelaciji, kaka zapreka je prometu na cesti iz Konjic, Vitanja, Dramelj v Celje. Pri tem prehodu morajo ljudje in vozovi pogosto čakati več kakor četrte ure predno se zavora odpre. To čakanje postane lahko za ljudi in živali pri slabem vremenu ali hudi zimi osodopolno. Naj se zavora zapre neposredno pred vlakom in naj takoj odpre, ko odide vlak. Zato naj skrbi železnično ravna-

teljstvo. Čeravno se je v tem oziru že prosilo, vendar so dobili dotični neprijazen odgovor in ostalo je vse pri starem. To je nezasišano ravnanje z davkoplačevalci v naši ustavni Avstriji, katere vlada vedno naglašja, da je enakopravna. Ko bi Nemci kaj takega zahtevali, takoj bi se jim ugodilo, seveda za Slovence se naša vlada jako malo briga. Oba slučaja javno kažeta veliko skrb naše vlade do slovenskih pokrajin.

**Celjske novice.** Knjigoveški pomočnik Jos. Kompan iz Celja, je bil zaprt v Karlovi pri Gradcu. Dne 23. m. m. se je stregel z kaznjencem Nemečka, katerega je hotel pobiti s stolom. Ta pa mu je zagnal nož v trebuh. Kompana so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico. — Učenec pri klesarju Korberju je hotel zabraniti, da se ni prevrgel kotel z vročo smolo. Pri tem je segel v vročo smolo, ter se tako grozno opeknel na roki, da se mu je koža kar v koscih belila z roke. — Na shodu celjskih socialdemokratov je govoril v imenu slovenskih delavcev tudi ključavničarski mojster g. Rebek, ter se izrekel za splošno in enako volivno pravico.

**Vinski semenj v Krškem.** Ta semenj so počastili letos s svojo navzočnostjo tudi štajerski deželni poslanci dr. Jurtela, dr. Dečko, Vošnjak, Kočevar, Roš in Roškarc z namenom, da prouče priredbo takih semenjev.

**Med Zidanimmostom in Zagrebom** bosta začela voziti maja 1906 dva nova osebna vlaka, ki bosta imela zvezo z vsakim osebnim vlakom.

**Kako gospodarji nemški brežiški okrajni zastop?** Leta 1902 je sklenilo pet občin brežiškega okraja, ki tvorijo en zdravstveni okoliš, nastaviti gosp. dr. Straška za okrajnega zdravnika. To je takratni slovenski okrajni zastop potrdil ter je določil, da dobi 1500 K letne plače. Ko so dobili Nemci okrajni zastop v svoje roke, so takoj črtali dotično plačo, češ, da takratna seja okrajnega zastopa ni bila sklepna, ker ni bilo njih zraven. Občine so se nato pritožile na namestništvo, ki je odločilo, da je bila seja sklepna. Nemški okrajni zastop je torej dobil dolg nos! G. dr. Strašek pa je tožil pri sodni okrajni zastop, da mu izplača njegov upravičen zaslužek. Dne 20. t. m. se je vršila v Celju obravnava, katero je okrajni zastop izgubil. Plačati mora zdravniku določeno plačo in pa stroške. Okrajni zastop pa se je še pritožil na višjo sodnijo, kar bo zopet mnogo stalo. Vne te stroške pa mora trpeti okraj vsled gospodarstva nemškega zastopa.

**Novo slovensko bralno društvo** se je osnovalo minolo nedeljo dne 29. m. m. v Dobovi pri Brežicah. Nova tovarišica na polju dela za narodno izobrazbo in organizacijo naj živi!

**Laški trg.** Načelnikom krajnega šolskega sveta laške okoliške šole je imenovan gospod Edvard Kuček.

**Kozjanske novice.** Nikdo se ni nadjal, da nas bo sneg v sedanjem času v tako obilni meri pozdravil. Mislili smo, da samo za „mušter“ ga bodo nam nekaj poslali; a varali smo se! Že dne 23. vinotoka po noči, po dnevu ga je menda še bilo sram, je samo pobelil in pokazal, da bo tudi letos bel, a drugo jutro je že zginil. A 24. vinotoka je jel zopet padati in je padal tako dolgo, da je zapadel blizo metra visok. Ker se ni z drevja obletelo listje, ga je strašno polomilo, da ga je žalostno pogledati. Ni ga menda drevesa v kozjanskem okraju, posebno sadnega, da bi ne bilo več ali manj poškodovano. Zlomljeno vejovje je kar viselo z dreves, tuintam je kar cela drevesa s koreninami vred podrl. Pešpoti in ceste so bile preprežene z zlomljenimi vejami. Vse steze so bile v samih slavlolikih od snega napravljene. Mnogo, mnogo škode je zopet napravil ta nesrečni nepričakovani sneg. Kar je bilo onemu groznemu viharju dne 3. malega srpana ostalo, je pa zdaj sneg še huje uničil. Otepal se je sneg raz sadna drevesa, pa vse ni nič pomagalo; kar se je po dnevu obvarovalo, to se je pod težo snega po noči polomilo.

Žalostno je gledati naše sadonosnike in gozde, ker vse križem zlomljena drevesa in vejovje leži po njih. Zopet hudi udarec za uboga kmeta — trpina. Ako ne dobi pomoči od vlade in pri odpisovanju davkov, mora popolnoma propasti. Tako velikega snega ob tem času ne pomnijo najstarejši ljudje. Pokopal je mnogo zelja, repe, koreja in še tudi ajde. Listje pa itak še ni bilo na tleh. — Mohorske knjige že nekateri prav težko pričakujejo. Bodo že prišle prej ali slej, samo s potrpljenjem se še nekoliko namažimo! — Letošnji most je prav dober. — Kaj pa delajo naši diletantje v sedanjem času, da jih ni nič na svetlo. Morebiti „študirajo“ prav zanimivo igro „Ne vdajmo se!“ Da bi jo le! Radi bi jih že zopet videli na našem odru. Pregovor pravi, da obljuba dolg dela. Spomnite se ga in v kratkem na veselo svidenje. — Kozjanski novičar.

**Iz Loke.** Zadnji „Slov. Gospodar“ prinaša iz Loke novico o strašnem umoru. Tukaj v Loki pri Zidanemmostu ne vemo nič o tem hudodelstvu. Mora biti katera druga Loka (blizu Trbovelj? ali pri Žusnu?)

**Ponarejene krone.** Minole dni so se prikazale v prometu ponarejene krone, ki se razločujejo od pravih samo v tem, da nimajo nič napisa ob robu ali se pa isti le malo poznajo. Pozor torej pri prejemanju denarja!

**Neizkušane babice.** Župni uradi se pozivljejo po uradnem listu, naj naznani pri vsakem slučaju neizkušano babico. Za nemško-slovensko štajersko je v Gradcu pončni babični tečaj nemški. Prošnjice za ta tečaj morajo nemško znati govoriti in pisati. Kje je jednako-pravnost? Naj bi se z Nemci tako postopalo, gotovo bi vsi proti temu pisali in kričali. Slovenec, ti pa molči in trpi! Najde se mnogo župnij, kjer ni niti jedne izkušane babice. Župni urad bi pa naj za vsak slučaj neizkušano babico naznanil. To je preveč zahtevano! In kaj bi bil nasledek? Pomoči pri ubogih materah nobene! Ali je mar to namen takih ukazov? Napravite babični tečaj v Celju s slovenskim poučnim jezikom za Spodnje Štajersko, in dajte potrebne stipendije! Slovenski poslanci, zavzemite se za to stvar!

### Cerkvene stvari.

**Vabilo.** K odborovi seji družbe duhovnikov Lavantinske škofije dne 7. novembra (torek) ob četrt na 4. popoldne uljudno vabi preč. gg. odbornike — predstojništvo.

**Mili darovi za družbo vednega češčenja:** Leskovec 26 K, sv. Alojzij v Mariboru 19-20 K, Sv. Frančišek na Stražah 12-6 K, Veržeje 80 K, Slivnica 57 K, Sv. Anton v Slov. gor. 5-86 K, Sv. Miklavž nad Laškem 10-30 K, Sv. Peter pod Sv. gor. 10 K, Olimje 7-50 K, Braslovce 103 K, Sv. Križ pri Ljut. 30 K, Frankolovo 40-80 K, Škale 15 K.

**Duhovne vesti.** Prestavljena sta čč. gg. kapelana: Martin Petelinšek iz Gornjegagrada k Sv. Magdaleni v Mariboru in Anton Penič od Sv. Magdalene v Mariboru v Gornjiograd.

**Iz Kukove pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.** Na rožnovensko nedeljo so nam blagoslovili č. g. župnik našo prenovljeno kapelo, v katero smo postavili lep kip lurske Marije. Blagoslovljenja se je udeležilo mnogo ljudi. Kukova še ni videla take procesije. Č. g. župnik so nam v svojem lepem nagovoru tudi povedali zgodovino te kapelice. Na tem prostoru je bila sezidana l. 1725 cerkev na čast sv. Janezu Nep. Toda v tistih burnih časih, ko je bilo mnogo cerkev in samostanov podrtih, bila je tudi ta cerkev porušena. Pred dobrimi desetimi leti se je sezidala nova kapela, ki je bila sedaj prenovljena.

**Sv. Andraž v Slov. gor.** Dne 22. okt. je bil sprejem v Marijino družbo. Oglasilo se je lepo število novih članic, katere si hočejo prizadevati posnemati svojo nebesko varuhinjo in se k njej zatekati v vseh potrebah. Tudi fantov se je oglasilo nekoliko, toda le malo število. Ali res nimajo poguma očitno pokazati, da hočejo krščansko živeti, k čemu jim daje ravno mladeniška družba prav mnogo pripo-

močkov? Marsikateri bi že pristopil, toda boji se zbadanja gotovih tovarišev. Tu je treba pokazati korajžo, in se ne dati ostrašiti, če tudi pade kaka zasmehovalna beseda, nič ne de. Gotovo ne more biti kaj prida fant, kateri bi se rogal tovarišem, ki vstopijo pod posebno varstvo Marijino ter se hočejo odpovedati ponočevanju in pijančevanju in živeti, kakor se spodobi za dobre krščanske mladeniče. Poglejte med sosednje župnije, povsod jih je lepa, dična družba, a tu bi naj ne imeli poguma nastopiti za dobro stvar in se pokazati, da niso samo dekleta hčerke Marijine, ampak da hočete tudi vi fanti, postati častilci Kraljice nebeske!

**Duhovne vaje** (eksercicije) za mladeniče se bodo letos pri Sv. Jožefu nad Celjem obhajale od 6. nov. zvečer do 10. nov. zjutraj.

### Društvena poročila.

**Podpornemu društvu na Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru** so od dne 8. februarja do dne 26. oktobra 1905 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: dvorni svetnik dr. Ploj na Dunaju 10 K, knjigovez Huber 2 K, učiteljica Ivančič 2 K, učiteljica Razlag 2 K, učiteljica Wesner 2 K, učiteljica Gajšek 2 K, učiteljica Karba 2 K, sedlar Karba 50 v, tržanka Postružnik 2 K, tržan Bratnša 2 K, tržan Kukovec Viktor ml. 5 K, Čitalnica v Ljutomeru 10 K, učitelj Dostal 1 K, Veteransko društvo Sv. Križ 2 K, Gasilno društvo v Lokavci 2 K, Gasilno društvo Logaroveci 2 K, Bralno društvo Cezanjevci 2 K, Šolarski koncerti 132 K, kaplan Kociper 2 K, kaplan Škamlec 4-40 K, kaplan Cinha 2 K, župnik in duh. svet. Karba 2 K, dekan in duh. svet. Jurkovič 5 K. Bog povrni! — Ljutomer dne 30. okt. 1905. — Jan. Ev. Robič, blagajnik.

**Dornova pri Ptuj.** Slovenska trobojnica, ki je v nedeljo, dne 22. vinotoka ponosno plapolala raz šolsko poslopje, je naznanjala, da se ima vršiti nekaj izvanrednega, nenavadnega. In je se vršilo! Otvorilo se je namreč „kmečko bralno in gospodarsko društvo“ v Dornovi niže Ptuja. Čeravno ta shod ni imel značaja kakšne veselice, je bilo vendar to za nas nekaj izredno veselega. Mnogim so rosile solze veselja, videč to veliko navdušenje, ki ga gojijo posamezni do društva, v kojem je naša bodočnost. Tudi omenjam, da so nas narodni gospodje iz Ptuja v obilnem številu posetili. — Došlo pozdravi g. nadučitelj Bož. Weinhard, nakar prevzamejo besedo g. dr. Jurtela, ter nam v glavnih potezah razložijo pomen društva in njeno nalogo. Potem nam prečitajo in razjasnijo društvena pravila, čemur sledi vpisovanje udov in volitev odbora. Zanimivo je bilo, da je koj prvič pristopilo že 67 udov. V društveni odbor so izvoljeni sledeči gg.: predsednik Jakob Toplak; Anton Arnuš, Franc Čuš, Franc Herga, Franc Čeh, Jakob Sok, odborniki; Jožef Majerič, Franc Janžekovič, namestnika. Domači fantje so vmes krepko zapeli nekatere naše narodne pesmice. Čast njim tembolj, ker so se jih sami naučili. H koncu povzamejo besedo g. o. Peter Žirovnik in se vsem zahvalijo, posebno prvoborniku društva g. dr. Fr. Jurteli, na kar zaorijo trikrat mogočni živio-klici. Čast za to pristoji našim č. ptujskim gospodom in našim delavcem, požrtvovalnim možem. Prva in največja čast in usluga za društvo pa gre posebno našemu dičnemu deželnemu poslancu g. dr. Jurteli, kateri so imeli kaj truda in žrtve za nas, zakar jim bodi tukaj izrečena javna zahvala. Kaj skrbi in dela za društvo so si prizadjali tudi č. g. o. Peter Žirovnik, za kar jim kličemo: hvala. Hvala in čast tudi g. Anton-u Arnuš, ki nam je odstopil svoje prostore v društvene potrebe. Želimo in hočemo, da se naše mlado društvo širi, raste in procvita, ter obilni sad prinaša v blagor našega kraja, posameznim v izobrazbo in napredek gospodarskega programa. V to pomozi Bog in sreča junaka.

**Iz Velenja.** Na letnem obnem zboru „Kmeškega bralnega društva za gornješaleško dolino“ v Šmartnu pri Šaleku izvolil se je sle-

